

בימי חנוכה ניתנת לנו היכולת לחולל לעצמנו ניסים. הבנת המשמעות של ימים אלו עשויה להביא אותנו למקום אחר, גבוה יותר. כמובן שבכדי להגיע למקום כזה על האדם להקדיש זמן ומשאבים, הן ללימוד והן לשיחה עם ריבונו של עולם.

השפת אמת כותב¹:

"יתא כי היונים רצו לבטל חודש מילה שבת. והוא האותות שנבדלו בני ישראל להיות להם הנהגה מיוחדת בעולם שנה נפש. כי המילה היא אות בנפש והשבת במעשה בראשית שכל הנהגת השפע לבני ישראל היא למעלה מהנהגת ימי המעשה. והחודש הוא הזמן שבנ"י מונין ללבנה וניתן להם סדר זמנים מיוחד שלא כמו מנין האומות".

עולם, שנה, נפש

על פי ספר יצירה, המציאות מתחלקת לשלושה רבדים: עולם, שנה ונפש. למעשה, אלו הם שלושת ממדי הקיום שלנו: מרחב הזמן, מרחב המקום, ומרחב האישיות. הביטוי שלנו כבני אדם נע בממדים אלו.

שבת חודש ומילה

שלושת רבדי המציאות מתקשרים לשלושת המצוות עליהם גזרו היוונים-שבת, חודש ומילה.

השבת מסמלת את ההתרוממות מעל מימד העולם. המציאות מתקדשת.

החודש מסמל את ההתרוממות מעל מימד השנה, הזמן.

ברית המילה – על אף שהיא נעשית בגוף שייכת היא למימד הנפש, ומרמזת על היכולת של האדם להתרומם למעלה מן הטבע.

נר ה' נשמת אדם

הכהן הגדול שבי | הכד הקטן שבתוכנו.

שיחתו של מו"ר

הרב יהודה עובדיה זצ"ל

¹ שפת אמת בראשית, לחנוכה, שנת תרמ"ז

זוה מתחדש בכל חנוכה שנפתח אותה הנקודה ובהדלקת הנרות זוכין להרחיב ולהתפשט זאת הנקודה ולכן מצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין כו' שכפי מצב האדם יוכל להרחיב הארה זו יותר ויותר."

בין ישראל לעמים (ליוון)

חינו מורכבים משאיפות, רצונות וחלומות, אלא שאנו נתקלים במשברים. חייבת להיות לאדם נקודת התחדשות, מקום בו הוא מחדש את עצמו, בונה את עצמו מחדש. אך כל זמן שהאדם ינסה להתחדש רק מתוך העצמיות האנושית שלו ולא מתוך הנקודה האלוקית שבו, הוא לא יצליח! זהו אחד ההבדלים המשמעותיים בין תרבות יוון לישראל. בעמ"י קיימת אמונה שנטועה בנו נקודה אלוקית אמיתית שהיא למעלה מטעם ודעת, וממנה אנו מתחדשים!

אנו רגילים לחשוב שהבחירה היא מעלת האדם. הרב קוק מלמד אותנו שיש דברים שבגלל גובה מעלתם אין בהם בחירה חופשית. למשל להיות יהודי. אדם שנולד לאמא יהודייה תמיד יהיה יהודי, בלי יכולת בחירה.

יכולת האדם לחדש את חיו, נשענת על אותה נקודה שנטועה בנו - ש"אין עוד מלבדו". זהו תהליך עמוק שנקרא בפשטות ענווה - לדעת לפנות מקום לקב"ה. כאשר האדם נמצא רק במקום "שאיין עוד מלבדו", מבלי להבין שבעצם זה נטוע בנו, זה יוצר תחושת מרירות ואימה. זה מוביל למחשבה כאילו מכוון לי אקדח לרקה, וחלילה הקב"ה מחכה לרגע שניכשל. אנו צריכים לדעת איפה אנחנו נמצאים בתור אנשים שמתגדלים, ולא משנה מה שדה העבודה שלנו בחיים - בישיבה, בעבודה, בכל מקום בו האדם נמצא. חלק מהעניין זה לשקם את היחס האמיתי בינינו לבין הקב"ה! אדם יכול לשמור תורה ומצוות וח"ו לראות את אלוקים כרוודן.

אנו שואפים לעולם יציב וברור שהכל "דופק כמו שעון". מעת לעת, או כל העת, הקב"ה מאתגר ומזמין אותנו להתרומם מעבר למקום הזה של הסדר הברור. כשאדם חווה בלימה בחיים, היכולת שלו להתגבר על כך היא היכולת לשבור את החוקיות והטבע, זהו ההבדל בין בורא לנברא. הנברא קשור לחוק, לעומת הבורא שהינו למעלה מן החוק. עם זאת, כאשר הנברא מכיל את האלוקות, יש לו את היכולת לשבור את החוקיות.

האדם הוא יצור חומרי, גשמי לחלוטין. המצוות לוקחות את האדם לעולם שהוא מעבר למחסומים ומסייעות לו להיות אדם אלוקי.

ביטול מצוות שבת חודש ומילה, מבטא את אותה אמירה שאין באדם מימד אלוקי. זוהי נקודת המאבק בין תרבות שרואה את האדם בעולם הזה בלבד - במובן מסוים יוצרים מציאות שהיא מזינה את עצמה מתוך עצמה - לבין אמונה שרוצה להביא את האדם לגעת בנצח.

ממשיך ה"שפת אמת":

"ענין מה שהיה הנס בדרך זה להיות שמן על לילה אחת ולעשות בו נס. להודיע כי לעולם נשאר נקודה אחת בנפשות בני ישראל אשר על ידי זה יכולין להיות נושע בה' יתברך. ואדוני מור זקני ז"ל אמר, פך אחד חתום בחותמו של כהן גדול הוא הנקודה שנאמר עלי' אנכי מגן לך, שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו שנק' כהן אתה כהן לעולם ונק' אדם הגדול בענקים. וי"ל עוד כי הוא אהרן הכה"ג כדאיתא ברמב"ן בשם המדרש שלך לעולם קיימת. כי מדת אהרן הוא ג"כ חסד ואהבה. וכ' מים רבים לא יוכלו לכבות כו' האהבה ואהרן הכהן נטע אהבתו ית' בלבבות בני"י להיות נשאר פך אחד חתום כנ"ל. וי"ל קבעום ועשאום הוא על ב' אלו להיות מתעורר בימים אלו בכל שנה ושנה פתיחת הנקודה והתפשטותה לח' ימים]

ממשיך ה"שפת אמת":
"במצות נר חנוכה מתנוצץ הארה מנרות
המנורה. שבימים הללו הדליקו עפ"י נס וכל
נס הוא למעלה מהטבע ואין לו מקום וזמן
מיוחד א"כ הוא מאיר בכל מקום ובכל עת".

מצוות חנוכה היוונים גזרו לבטל שבת
חודש ומילה, שהם הקדושה שאמורה
להתגלות בתוך הגבולות - בתוך המקום,
הזמן והעולם. במובן מסוים קרה הפוך
על הפוך - הגזירה הצליחה, נולד בנו כוח
ששובר את המרחבים האלה.

"אך למה דוקא בימים אלו כיון שהוא למעלה
מן הזמן. אך כי לא כל הזמנים מוכנים לקבל
הארות שהמה למעלה מן הזמן אך בימים אלו
שנעשה בהם הנס הוכנו הימים לקבל הארות
וזה פי' בימים ההם בזמן הזה כי ההם לשון
נסתר והמה הארות הנסים המתגלים בזמן הזה
שזנדכך זמן הזה שנעשה בו הנסים כנ"ל".

חנוכה זה הזמנה עבורנו להתבונן בנרות
ולהאמין בגדלות הנשמה. בימים אלה אנו
מקבלים כוח מהכהן הגדול המצוי בתוכנו,
מההארה הנשמית שיש בנו המסוגלת
לשבור את גבולות הזמן. "נר ה' נשמת
אדם" לפעמים אנחנו לא מעיזים לחשוב
מחשבות גדולות - זה יצר הרע! יש לנו
את היכולת להיות אנשים גדולים. אנשים
גדולים זה לא רק פונקציה של ידע, יש
הרבה ידענים עצומים שהם אינם אנשים
גדולים. ואדם שיודע ליצוק כוחות גדולים
בעלי חזון, בעולם קטן, נקודתי פרטי, יום
יומי. זה מתחיל ב'שולם' ברחוב. אדם
שמבין את הערך של החיבור, של האהבה
והאחוה בעם ישראל, אזי 'השולם' עליכם'
שלו הוא אחר, הוא בא ממקום אלוקי. לא
צריך לדבר גבוה אלא ליצור חזון.

אם אנו לא מבינים שהמצוות באות להעלות
את האדם מעל הטבע שלו, אז כל מצוה
היא נטל. כאילו ישבו גדולי המוחות ורצו
להגביל את היהודים.

וכן הדבר בקשר בין איש לאישה - אם
אדם לא מבין שמה שמחבר בין איש
לאישה זה גרעין אלוקי שנטוע בו - בלשון
רבותינו "הכהן הגדול" - הוא לעולם לא
יצליח להתקדם מעל לרמה מסוימת.
אפשר לחיות בבית אחד ביחסי שכנות
למופת, תשלומי ארנונה משותפים, ומעת
לעת להפגיש

כדי להגיע לתובנות אלה, שהאלוקי שוכן
בתוכי חייבים לימוד אמוני מסודר ושיטתי.
את אותו גרעין שתל בנו אברהם אבינו
ע"ה, ומתוכו כפי שאמרנו יש לנו את הכוח
להתחדש. לא משנה באיזה מצב נמצא אתה
עצמנו, תמיד נוכל באמצעותו להתרומם,
מכוון שגרעין זה אינו תלוי בבחירתנו אלא
נטוע בנו - "חיי עולם נטע בתוכנו".

כפי שפתחנו, האנושות מנסה להשיג שליטה
על העולם, שהכל ידפוק כמו שעון, ויש לה
אשליה שהקיום שלה תלוי בכוחות עצמה.
לא משנה איזו כיפה יש או אין על הראש,
אם התורה לא מחלחלת, הדבר נהיה גרוע
עוד יותר: האדם ישתמש בתורה כדי
לקדם את האלוהות שלו, את השליטה שלו
בעולם.

הגישה הנכונה היא שככל שאתה עולה
למדרגות גבוהות יותר כך אתה שייך יותר
לאלוקים. ככל שאתה מבין את הקשר בינך
לבין אשתך אתה שייך אליה יותר, אתה
חי יותר, הקשר הוא לא תן וקח, הנהלת
חשבונות כזו או אחרת.

זה מה שאומר הרב קוק בעולת ראייה על
המילים מודה אני לפניך: "מודה" זה עמדה
נפשית שאני תלוי במשהו, שאין לי קיום
מצד עצמי. זהו אדם שחי את הנקודה
שאין עוד מלבדו (שוכן בתוכו). שפינה
מקום לקב"ה.

זה גורם לאדם לתפוס את המצוות בצד הדתי במקום להסתכל על הצד הרוחני הפנימי הרומנטי. ואז כל תפילת שמונה עשרה הופכת לכרטיס אשראי תן וקח, אני עשיתי מצוות עכשיו אתה תיתן לי.

בחיים אנחנו מתמודדים עם קשים ואם אנו לא יודעים ולא מאמינים שיש בנו נקודה שהיא הבסיס להתחדשות – בבחינת חנוכה המזבח, מלשון לחנוך להתחדש, אז האדם לעולם לא יצליח להתחדש, אני מתחדש רק כאשר אני יודע שריבונו של עולם שוכן בי! הב"ח אומר לנו שקב"ה שוכן בארץ- חלק מהקללה של הגלות זה שאנחנו לא מבינים שהקב"ה שוכן בארץ כ פ ש ו ט ו.

המצוות באות להראות את השליטה שלנו בעולם הנפש- את הכהן הגדול שנמצא בתוכנו – ושמכוחו אנו יכולים להגיע עד השמים להאיר שמונה ימים למרות גבולות הטבע! ולעקור את המחשבות שאנו לא מסוגלים. כשאני מתבונן באור הנרות, אני צריך להפנים שמכוח הנרות האלה המצווה משרה אור, כשאנו עושים מצווה אנו סופחים אלינו קדושה, רבותינו המקובלים אמרו: "תתבונן באור הנרות" התבוננות נפשית! לספוח את הקדושה, לעמוד להגיד יהי רצון שאזכה לגלות את הפך שמן הזה בתוכי ולהיות אור המאיר!

חג חנוכה שמח!

אנו צריכים לשאול את עצמנו מה החזון שלנו, איפה אנחנו רוצים למצוא את עצמנו עוד עשר שנים, לאן השאיפות שלנו, איך אני מייצר עכשיו דבר גדול בתוכי שדרכו אני נבנה. ה"שפת אמת" מלמד אותנו שימי החנוכה הוכנו לקבל הארות שלמעלה מן הזמן. בחנוכה יש לנו כוח למשוך על עצמנו דבר שהוא מעבר למקום בו אנו נמצאים. כשאנו מדליקים נרות חנוכה אנחנו צריכים לתת למחשבות לעבור בתוכנו. לא רק בתור דבר תורה לחנוכה.

כשאנו עומדים לברך: "שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה" אנו נמצאים במקום אחר בעולם גבוה יותר. אדם שלא מבין את זה הוא לא מאמין בעצמו ובכוחות שיש בו.

ידיד נפש שלי אמר לי דבר שמלווה אותי למעלה מעשרים שנה: "אדם שלא מאמין בעצמו הוא לא מאמין באלוקי שנמצא בו". אם אני מאמין שיש בתוכי נקודה שהיא למעלה מטעם ודעת, שאינה בחירית, שיש בתוכי משהו שאי אפשר לעקור אותו, אזי אני מתרומם למקום אחר. צריך להגיע למקום שיש בתוכי משהו אלוקי וזה מה שנותן לנו את הכח לקום ממשברי החיים ולא להיכנס לעולם של עצב ויאוש, אדם צריך לפנות מקום לקב"ה. לפעמים קשה להתפלל כי התפילה מכריחה אותי לבוא לעולם של שיח, אם לא נתתי דעתי מעולם באופן רציני ביחסים שביני לבין הקב"ה,

